

Et Par Manchesternotitser. *)

(Af et Brev.)

Begyndelsen af Juni.

Det er i høj Grad interessant at se den Fremgang, Frihandelsideerne i de sidste Aar have gjort i Frankrig. Den store Majoritet af Senatets Medlemmer ere Frihandelsmænd, og, hvad der har endnu mere Betydning, det Samme er i endnu højere Grad Tilfældet med det demokratiske Deputeretkammeret. Umiddelbart før Kammerets Udsættelse havde man netop været samlet for at tage Bestemmelse om Nedsættelsen af et Udvalg for Tarifen, og man var blevet enig om saa at sige lutter Frihandelsmænd. Man sammenligne dette med Kejserdømmets Bourgeois i «Corps législatif», overfor hvilket Kejseren jo endogsaa saa længe maatte lade sine egne Frihandelsanskuelser hvile, og hvor der senere behøvedes Rouhers hele Veltalenhed og al Regeringens Indflydelse for at hindre allfor stor Modstand mod de Reformer, som Kejseren lykkeligvis ad Traktaternes Vej var i Stand til at gennemføre uden Kammerets Medvirking. Et betegnende Træk er det da ogsaa, at det nu er Léonce de Lavergne, der er sat i Spidsen for Forhandlingerne med England om Handelstraktatens Fornyelse. De Lavergne er vel en meget moderat Frihandelsmand — han er i Alt maadeholden, og han gik i Toldsagen, da han for nogle Aar siden skulde vælges i en meget protektionistisk Kreds, endog

*) Jævnfør hermed Finansminister Estrups og Andres Ytringer om Frihandelsideen som noget Forældet, som værende i Tilbagegang.

Et Par Manchesternotitser. *)

(Af et Brev.)

Begyndelsen af Juni.

Det er i høj Grad interessant at se den Fremgang, Frihandelsideerne i de sidste Aar have gjort i Frankrig. Den store Majoritet af Senatets Medlemmer ere Frihandelsmænd, og, hvad der har endnu mere Betydning, det Samme er i endnu højere Grad Tilfældet med det demokratiske Deputeretkammeret. Umiddelbart før Kammerets Udsættelse havde man netop været samlet for at tage Bestemmelse om Nedsættelsen af et Udvalg for Tarifen, og man var blevet enig om saa at sige lutter Frihandelsmænd. Man sammenligne dette med Kejserdømmets Bourgeois i «Corps législatif», overfor hvilket Kejseren jo endogsaa saa længe maatte lade sine egne Frihandelsanskuelser hvile, og hvor der senere behøvedes Rouhers hele Veltalenhed og al Regeringens Indflydelse for at hindre allfor stor Modstand mod de Reformer, som Kejseren lykkeligvis ad Traktaternes Vej var i Stand til at gennemføre uden Kammerets Medvirking. Et betegnende Træk er det da ogsaa, at det nu er Léonce de Lavergne, der er sat i Spidsen for Forhandlingerne med England om Handelstraktatens Fornyelse. De Lavergne er vel en meget moderat Frihandelsmand — han er i Alt maadeholden, og han gik i Toldsagen, da han for nogle Aar siden skulde vælges i en meget protektionistisk Kreds, endog

*) Jævnfør hermed Finansminister Estrups og Andres Ytringer om Frihandelsideen som noget Forældet, som værende i Tilbagegang.

saa vidt, at han vilde give en Beskyttelse, der skulde svare til den indenlandske Beskatning, en Sætning, der ikke er helt fri for Mislighed, beskattede, som alle Lande ere det paa saa forskjellig Maade, og umuligt, som det dog altid er at udmaale de relative offentlige Byrder og de relative offentlige Fordele, der i de forskjellige Stater ere knyttede til de forskjellige Erhverv. Men de Lavergne er selvfølgelig altid trofast mod Økonomiens store Grundsætninger og er ogsaa i dette Øjeblik uhetinget stemt for større Fremskridt mod Frihandel.

Englænderne ville gjerne have al Told ophævet paa Kul, Jærn og vævede Tøjer. Man vil fra fransk Side ogsaa gjerne gaa ind paa strax at ophæve Tolden paa Kul, ogsaa paa betydelig Nedsættelse af Jærnværkernes og Væveriernes Beskyttelse; ja der er endog Spørgsmaal om en gradvis Nedsættelse, som i Løbet af ikke mange Aar helt skulde lade Beskyttelsen falde bort. Man forlanger til Gjengjæld fra fransk Side en betydelig Nedsættelse af den endnu saa høje engelske Told paa den lettere franske Vin. Dels anser man dette i og for sig for rigtigt og for særdeles hensigtsmæssigt for Frankrig, dobbelt hensigtsmæssigt i denne Tid, da en saa stor Del af Vinegnene lide saa overordenligt under Druesygdommen, Phylloxera. Dels og især vil man dog gjerne give denne Cadeau til de svage Sjæle, der ikke vil lade sig nøje med, at Nedsættelsen af den franske Beskyttelse i og for sig er en Fordel for selve Frankrig, og at England efter at have etableret fuld Frihandel heller ikke har mere Beskyttelse at opgive. Til dem er stærk Nedsættelse af Vintolden en herlig «Gjengjæld» fra England til særlig Fordel for Frankrig. Hvad Resultat man nu kommer til i Frankrig med den engelske Traktat, vil væsenlig afhænge af Regeringen. Det faldne Ministerium ansaas for at være stemt for et større Fremskridt; Jules Simon og Léon Say ere begge gamle Medlemmer af «Société d'Économie Politique» og som saadanne ogsaa Frihandelsmænd, skjønt man paastaar, at Léon Say ikke er just saa sikker i Grundsætningerne, som man skulde vente af Jean Baptiste SAYS Brodersøn, og at navnlig Thiers altid driller Jules Simon med, at han hører til disse Frihandelsmænd. Imidlertid gaar det i Frankrig som tidligere med

Nationalsøkonomen Minghetti i Italien, at en Regering altid nødvendig vil støde nogen af de Interesser, der gøre sig gjældende hos dens Venner. Nu er det Mac Mahons Kampregering, de Broglies reaktionære Kabinet, hvis Anskuelse det for Øjeblikket gjælder. Det erklæres at være lige saa ivrigt for den engelske Traktat. Men Frihandlens bedste Venner tro det ikke saa godt. Og det kan jo ogsaa nok være, at det endnu bliver Léon Say, der kommer til at gennemføre Sagen.

Som bekendt er ogsaa Frankrigs Traktat med Sverige-Norge i denne Tid for til Fornøjelse. Saa vidt vides er der i denne Henseende ikke gjort noget Særdeles fra den svensk-norske Regerings Side. Derimod har fhv. Statsraad Broch, som for Tiden opholder sig i Paris som Medlem af den internationale Meterkommission, som det synes med stort Held virket baade for Frihandlen i Almindelighed og særlig for sit Lands Interesser.

Det andet store Land, der hidtil om muligt har været endnu længere tilbage i Retning af Handelsfrihed end Frankrig, Nordamerika, synes nu samtidig at forberede lignende store Fremskridt. Dels er den nuværende Regering stemt for Frihandel. Dels og især synes den hele offentlige Mening at udvikle sig i denne Retning. Det er nu ikke blot de agerdyrkende Interesser i Vesten, der fordrer Frihandel. Saaledes siger en af de ledende Mænd fra Massachusetts, selv en stor Fabrikant, at hele den yngre Slægt der er klar paa, at man maa komme til Frihandel, til den naturlige og fordelagtigste Fordeling af Forretningerne. Ogsaa de fiskale Interesser kræve paatrængende en Reform, uhyre som Fristelsen til Smugleri og til andre Misbrug nu er. Det vil paa ingen Maade blive nogen voldsom Overgang til Frihandel, der vil finde Sted; man sammenligner det, man tænker at gøre, med Robert Peels Reformer af 1842 og følgende Aar. Det er ogsaa i Amerika Handelstraktaternes Vej, man til Vinter tænker at betræde, for derigennem gradvis, men sikkert, — saaledes at man, naar Skridtene en Gang ere tagne, vanskelig kan gaa tilbage igjen, — at komme til den sunde naturlige Ordning.

Hvornaar mon vi hos os ville tænke paa gjensidig at

udvexle de Fordele, som det flygtigste Blik paa de tre skandinaviske Rigers Tarifer og paa deres industrielle Forhold viser, der kunde naas?

En anden ejendommelig Bestræbelse, der vil komme frem i de nordamerikanske Fristater, vil søge at faa Hæren helt eller saa godt som helt afskaffet. Man vil have den indskrænket til i Fredstid kun at udgjøres af Officerskorpset og af den mindre Styrke, der er nødvendig overfor Indianerne. Man plejer i Evropa at anføre Nordamerika som Exempel paa Misligheden og Kostbarheden ved først at skulle skabe Hæren, naar den skal bruges. Forholdene der fra Krigen, de store Opofrelser, der da paa en Gang vare nødvendige, ere i Almindelighed et af de vigtigste Argumenter for de Mange, der anse det for hensigtsmæssigst og fordelagtigst hvert Aar at anvende uhyre Summer og Masser af menneskelige Kræfter paa den militære Uddannelse. De Mænd i Nordamerika — og det synes at være Mænd af betydelig Indflydelse i deres Land — som ville sætte den ovennævnte Agitation i Gang, ere imidlertid ikke enige i denne Opfattelse.